

13. ద్విత్వాక్షరాలు

క - ు

ముక్కు

అక్క తక్కెడ
రెక్క బొక్కెన
తొక్క చక్కెర

నక్క ఊళ వేయును.

గ - ు

ముగ్గు

బొగ్గు గుగ్గిళ్ళు
మొగ్గు మగ్గుము
దగ్గు దగ్గర

అక్క ముగ్గులు వేసింది.

కింది చిత్రాలలోని అక్షరాలతో పదాలు రాయండి.

- మీకు తెలిసిన మరికొన్ని అర్థవంతమైన పదాలను రాయండి.

ఉదా: హాప, _____, _____, _____

- కింది నీతి వాక్యాలను చదవండి.
చూచి గుండ్రంగా రాయండి.

1. తల్లిదండ్రులను పూజించుము.
2. చేసిన మేలు మరువకుము.
3. గురువులను గౌరవించుము.
4. దురాశ దుఃఖమునకు చేటు.

చ - చ

నిచ్చెన

గిచ్చు అచ్చులు
చిచ్చు కుచ్చులు
మచ్చ పచ్చడి

తెలుగు భాషకు అచ్చులు పదహారు.

జ - జ

గజ్జెలు

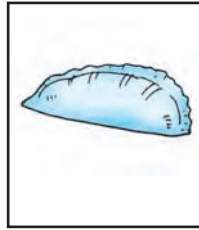
బజ్జీ నజ్జలు
గుజ్జ మజ్జిగ
బొజ్జ బెజ్జము

బుజ్జి జడ కుచ్చులు వేసుకుంది.

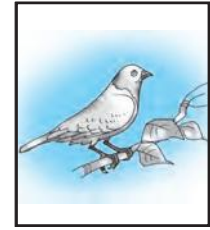
చిత్రాలను చూసి పదాలు రాయండి.

నజ్జ చేను

బొ - - క్క

పచనాలు :

ఉపా : వనజా! నల్ల బల్లపై రాసిన మొదటి రెండు వాక్యాలు చదువు.

వనజ : (1) రాము బంతిని విసిరెను. (2) అమల ముగ్గు వేసింది.

ఉదా : ఏమని అర్థం చేసుకున్నారు ?

వనజ : పై వాక్యాలలో బంతి, ముగ్గు అను పదాలు ఒకే సంఖ్యను బోధించుచున్నవి.

ఉపా : అవును బంతి ---- అంటే 'ఒక బంతి' ముగ్గు --- అంటే 'ఒక ముగ్గు'

పై వాక్యాలలో బంతి, ముగ్గు అను పదాలు ఒక వస్తువును సూచించుచున్నాయి. కావున ఒక వస్తువును సూచించు పదాలను 'ఏకపచనము' అందురు.

ఉపా : కరుణా! నువ్వు నల్లబల్లపై రాసిన 3, 4 వాక్యాలు చదువు.

వనజ : (1) రాము బంతులు విసిరాడు. (2) అమల ముగ్గులు వేసింది.

ఉపా : ఏమని అర్థం చేసుకున్నారు ?

వనజ : పైన వాక్యాలలోని 'బంతులు, ముగ్గులు' అను పదాలు ఒకటికన్నా ఎక్కువ వస్తువులను సూచించుచున్నాయి.

ఉపా : ఇలా ఒకటి కన్నా ఎక్కువ వస్తువులను సూచించు పదాలను 'బహుపచనము' అంటారు.

1. రాము బంతిని విసిరెను.
2. అమల ముగ్గు వేసింది.
3. రాము బంతులు విసిరాడు.
4. అమల ముగ్గులు వేసింది.

ట - ట

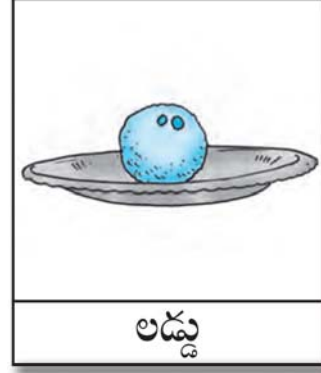

పిట్ట

చెట్టు
పెట్టె
పుట్ట
అట్ట

రొట్టెలు
చుట్టము
కట్టెలు
తట్టలు

డ - డ

లడ్డు

బిడ్డ
గడ్డి
దుడ్డు
తెడ్డు

గడ్డము
లడ్డము
ఖడ్గీలు
వడ్డన

మా ఇంటికి చుట్టాలు వచ్చారు.

లడ్డూలు అట్ట పెట్టెలో పెట్టారు.

● ఇచ్చిన అక్షరాలతో పదాలను పూరించండి.

(ట్ట, ట్టె, ట్టా, డ్డా, డ్డు, డ్డి)

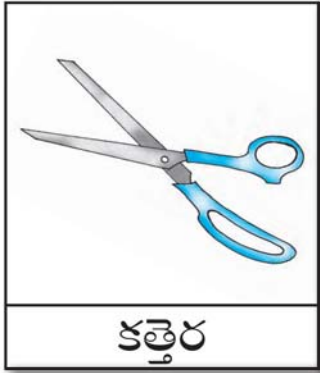
- (1) ప ____ లు (2) క ____ లు (3) త ____ లు
(4) ల ____ లు (5) జి ____ (6) గ ____

● కింది పట్టికను పూరించండి.

ఏకవచనము	బహువచనము
మగ్గము	మగ్గములు
	తొక్కలు
బజ్జీ	
	గజ్జెలు
రొట్టె	
	పాటలు

త - ా

కత్తెర

ఎత్తు

విత్తులు

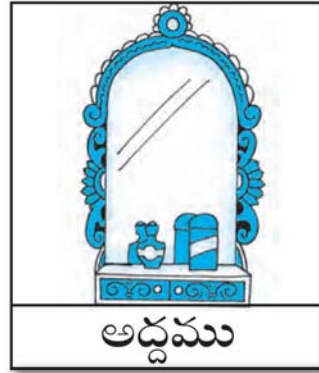
కొత్త

గిత్తులు

నత్త

బెత్తము

ద - ా

అద్దము

ఎద్దు

ఇద్దరు

మిద్దె

మద్దెల

గద్ద

దుద్దులు

చిత్తుకాగితాలు చెత్తబుట్టలో వేయండి.

పెద్దల సుద్దులు చద్దిమూటలు.

● ఖాళీలను త్తు, ధ్ధ, ధై, త్తు లతో పూరించండి.

(1) బె ____ ము (2) మ ____ ల (3) వి ____ లు (4) అ ____ ము

(5) గి ____ లు (6) ఇ ____ రు (7) చి ____ (8) దు ____ లు

వాచకములు :

ఉపా : డేవిడ్! నల్లబల్లపై రాసిన మొదటి వరుసలోని పదాలను చదువు.

డేవిడ్ : అన్న, రాజు, సలీమ్, బాలుడు.

ఉపా : మీరేమి గమనించారో చెప్పండి.

డేవిడ్ : ఇవన్నీ పురుషులను తెలియచేస్తున్నాయి.

ఉపా : అవును. వాటిని మహద్వాచకములు అని అంటారు.

ఇప్పుడు రెండవ వరుసలోని పదాలను చదువు.

డేవిడ్ : గిరిజ, పిన్ని, ఆమె, బాలిక.

ఉపా : మీరేమి గమనించారో చెప్పండి.

డేవిడ్ : ఇవన్నీ స్త్రీలను తెలియచేస్తున్నాయి.

ఉపా : అవును, ఇవి స్త్రీ వాచక పదాలు. స్త్రీ వాచక పదాలను సూచించు నీటిని 'మహతీ వాచకములు' అని అంటారు. వాణీ! ఇప్పుడు మూడవ వరుసలోని పదాలను చదువు.

డేవిడ్ : పిట్ట, చెట్టు, కుర్చీ, బల్ల.

ఉపా : ఇవి పశుపక్ష్యాదులు, జడములను (కదలనివి) తెలియచేస్తున్నాయి. ఇటువంటి వాటిని 'అమహద్వాచకములు' అని అంటారు.

అన్న, రాజు, సలీమ్, బాలుడు.
గిరిజ, పిన్ని, ఆమె, బాలిక.
పిట్ట, చెట్టు, కుర్చీ, బల్ల.

న - ౨

కన్ను

అన్న అన్నము
గిన్నె వెన్నెల
పిన్ని సన్నాయి
వెన్న కన్నము

అన్ని దానాలలో అన్నదానం మిన్న.

ప - ౧

చిప్ప

పప్పు చెప్పలు
దుప్పి దుప్పటి
తప్పు కప్పులు
కొప్పు నిప్పులు

ఆడిన మాట తప్పవద్దు.

- గడిచుడిలో దాగిన పదాలు రాయండి.

క	య	ప	మ	లు
వ	న్న	త	ప్పు	జ
సు	ల	చె	వ	టె
క	న్న	ము	క	ప్ప
అ	క్ష	ము	వు	దు

ఉదా : కన్ను

- కింది పదాలను చదివి సరియైన గడిలో రాయండి.

(నాన్న, చిలుక, పెట్టె, సీత, ఆమె, బాలిక, అబ్బాయి, పిట్ట, పిచ్చుక, అమ్మాయి, గోపాలుడు, వాడు)

మహద్వాచకము	మహతీవాచకము	అమహద్వాచకము
నాన్న	సీత	చిలుక

బ - బ

మబ్బు

దెబ్బ సుబ్బులు
సబ్బు అబ్బాయి
డబ్బా కొబ్బరి
దిబ్బ రబ్బరు

అబ్బాయి బెబ్బలి చూశాడు.

మ - మ

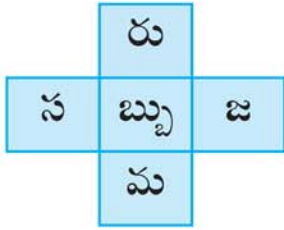

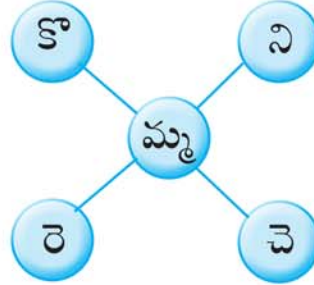
కొమ్ములు

అమ్మ అమ్మాయి
నిమ్మ తమ్ముడు
సొమ్మ అమ్మమ్మ
బొమ్మ తుమ్మెద

అమ్మమ్మ బొమ్మలు కొన్నది.

గడినుడిలోని పదాలు రాయండి.

విరామ చిహ్నాలు :

ఉపా : వాక్యాలను చదవండి. ఏమి గమనించారో చెప్పండి.

విద్యా : వనజ పాట పాడింది. రాము ఆట ఆడాడు.

పై వాక్యాలు పూర్తి అర్థమును తెలియజేస్తున్నాయి. వాటి చివర బిందువు వుంది.

ఉపా : వాక్యము పూర్తి అయింది కావున వాక్యము చివర ‘.’ పెట్టబడింది. దీనిని ‘వాక్యంత బిందువు’ అంటారు. ఇప్పుడు కింది వాక్యము చదివి ఏమి గమనించారో చెప్పండి.

విద్యా : వనజపాట పాడి, ఇంటికి వెళ్ళింది.

వనజ పాటపాడి తరువాత కొంచెం ఆగి మిగిలింది చదివాము.

ఉపా : ఆగి చదవ వలసిన చోట పెట్టే గుర్తు ‘,’ దీనినే స్వల్ప విరామం అంటారు.

1. వనజ పాట పాడింది.
2. రాము ఆట ఆడాడు.
3. వనజ పాట పాడి, ఇంటికి వెళ్ళింది.

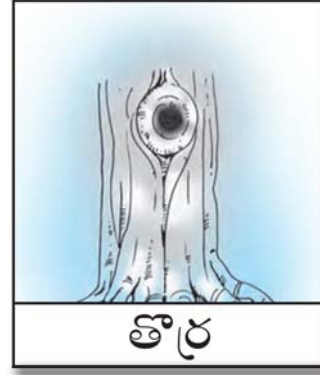
య - యి

పొయ్యి తాతయ్య
అయ్య అత్తయ్య
నుయ్య బియ్యము
గొయ్య నెయ్యము

కయ్యము కన్న నెయ్యము మిన్న.

ర - రి

మర్రి కర్రలు
గుర్రము బుర్రలు
కర్రి గొర్రెలు
వెర్రి కర్రలు

చెట్టు తొర్రలో బుర్రు పిట్ట.

● గీతగీసిన అక్షరాలు సరి చేసి రాద్దాం.

కొయ - కొయ్య
గొరె - గొ
నెయి - నె
బురు పిట్ట - బు పిట్ట
తురు మంది - తు మంది

ఉ.నూ: ఇటువంటి నినాదాలను తయారు చేయించండి.

● కింది వాక్యాలు చదివి సరియైన విరామ చిహ్నాలు పెట్టండి.

ఉదా : బంతి గోడకు తగిలి, కింద పడింది.

1. అమ్మమ్మ బొమ్మలు కొన్నది
2. అభిషేక్ ఓడిపోయానని కోపంతో అడనన్నాడు
3. జానకి ఇంటి పని చేసి ఆడుకుంటుంది
4. పావురం పైకి ఎగిరింది

ల - ణ

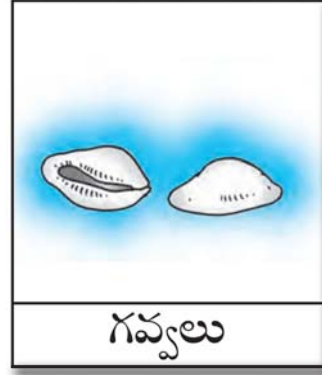

అల్లము

వల్లి నల్లేరు
నల్లి మల్లెలు
బల్లి పల్లీలు
చెల్లి అల్లరి

తల్లి చెల్లికి మల్లెలు పెట్టింది.

వ - వ్

గవ్వలు

చువ్వ దువ్వెన
బువ్వ మువ్వలు
అవ్వ నవ్వులు
నవ్వు కొవ్వూరు

జిల్లేడు పువ్వు తెల్లగా ఉంటుంది.

● అక్షరాలు సవరించి అర్థవంతమైన పదం రాయండి.

- (1) లుల్లెము = _____ (2) అరిల్ల = _____ (3) ల్లిచె = _____
(4) జిడుల్లే = _____ (5) నులువ్వు = _____ (6) దునవ్వె = _____

విరామచిహ్నాలు

ఉపా : నల్లబల్లపై రాసిన వాక్యాలు చదవండి

విద్యా : అబ్బో! ఎంత పెద్ద గాలిపటం. అమ్మా! వస్తున్నా.

ఉపా : పైవాక్యమందలి '!' గుర్తును ఆశ్చర్యార్థకం అంటారు.

ఈ చిహ్నమును ఆశ్చర్యము, విచారము సంబోధనను తెలుపు సందర్భములందు వాడతారు.

ఇప్పుడు తరువాతి వాక్యాలు చదవండి. వాటి చివర ఏ చిహ్నం ఉందో చెప్పండి?

విద్యా : నీ పేరేమిటి? నిన్న ఎక్కడికి ఎళ్ళావు ? వీటి చివర కొత్త గుర్తు వుంది.

ఉపా : పై వాక్యము చివర ఉన్న గుర్తును 'ప్రశ్నార్థక చిహ్నము '?' అంటారు.

● కింది వాక్యాలు చదివి సరియైన విరామచిహ్నాలను పెట్టండి.

ఉదా : ఆహా! ఏమిటా రుచి. (?/!/.)

1. శభాష్ నీవు చక్కగా పాడావు (?/!/.)
2. మీది ఏ ఊరు (?/!/.)
3. అయ్యో ఆ పాపకు దెబ్బ తగిలింది (?/!/.)
4. నీవు ఎందుకు రాలేదు (?/!/.)

అబ్బో ! ఎంత పెద్ద గాలిపటం.
అమ్మా! వస్తున్నా.
నీ పేరేమిటి ?
నిన్న ఎక్కడికి వెళ్ళావు ?

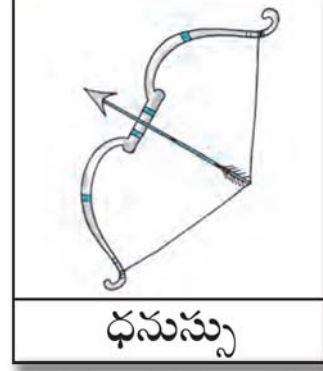
శ - శి

నిశ్శబ్దము

నిశ్శేషం
శునశ్శేపుడు

స - సి

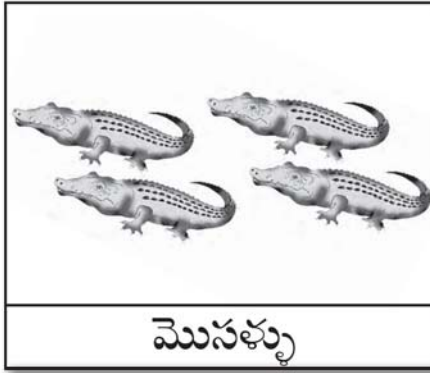
ధనుస్సు

బస్సు శిరస్సు
లెస్స సరస్సు
తేజస్సు తపస్సు

నిశ్శబ్దముగా ఉండవలెను.

దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స.

ళ - ల్

మొసళ్ళు

కళ్ళు

కాళ్ళు

గోళ్ళు

గుట్టపు కళ్ళెము.

వెండి పళ్ళెము.

పళ్ళెము

గొళ్ళెము

కళ్ళెము

సరియైన అక్షరాలతో పదాన్ని పూరించండి. (స్సు, ళ్ళు, శ్శే, ళ్ళా, స్స, శ్శే)

1. శున_____పుడు

2. తప_____

3. లె_____

4. గో_____

5. ప_____ము

6. బ_____రి